

**Fundusze
Europejskie**
Program Regionalny

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Park Krajobrazowy Orlich Gniazd

Zagrożenia

Fot. Krameko. Zamek w Rabsztynie

Park Krajobrazowy Dolinki Krakowskie

- środowisko
abiotyczne
- krajobraz
- flora
- fauna
- kultura

Fot. Krameko. Pustynia Błędowska

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego i flory: Degradacja form skałkowych i odsłonieć skalnych.

- Nadmierne zarastanie form skałkowych, nadmierne zarastanie i zapełnienie odsłonieć skalnych (Skała Dupnica i Kamyk w Kluczach,); zmniejszenie bioróżnorodności,

Fot. Krameko. Zarośnięta skała Kamyk

- Wandalizm (np. graffiti) (wychodnie skalne na Wzgórzu Rudnica (Klucze), skała Kamyk)

Fot. Krameko. Przykład wandalizmu. Skała Kamyk

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **nielegalny pobór surowców mineralnych, degradacja gleb**

- **Lokalny pobór (wybiórka) surowców skalnych** (wapienia, piasku) ([Podlesie](#), [Strzegowa/Kąpiołki](#), [Strzegowa Zdolnice](#)),
- **Degradacja gleb.** Spływ zanieczyszczeń z ciągów komunikacyjnych, odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków socjalno-bytowych oraz niewłaściwe nawożenie terenów rolniczych, szczególnie wzdłuż najbardziej uczęszczanych ciągów komunikacyjnych (drogi nr 783, 791, 794 oraz trasy kolejowej Olkusz-Wolbrom), rejonu kamieniołomu Stare Gliny,

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **Degradacja form skałkowych, odsłonieć skalnych, odsłonieć geologicznych i fauny**

- **Wspinaczka skałkowa metodą hakową, metodą dry-toolingu lub z wykorzystaniem punktów asekuracyjnych rozprężeniowych czy haków skalnych szczelinowych (zagrożenie potencjalne),**
- **Wspinaczka skałkowa w miejscach nieudostępniowych , zagrożenie potencjalne,**
- **Nadmierna penetracja i niszczenie Sztolni w Rudnicy przez turystów i poszukiwaczy skał i minerałów,**

Fot. Krameko. Sztolnia w Rudnicy

Zagrożenia dla elementów środowiska abiotycznego: **degradacja środowiska jaskiniowego, źródeł**

- **Nadmierne zaśmiecanie jaskiń** w odcinku wlotowym, a często także głębszych fragmentach ([Jaskinia Dupnica](#)),
- **Niszczzenie form naciekowych oraz cech morfologicznych obiektów,**
- **Degradacja i zanieczyszczanie** mis źródłiskowych, zanieczyszczenie, niekontrolowany pobór wody, nienaturalna obudowa źródła,

Fot. Krameko. Zaśmiecony wlot jaskini Dupnica

Zagrożenia dla elementów środowiska: negatywne skutki ruchu turystycznego, hałas

- **Zagrożenia wynikające z różnych form aktywności turystycznej** (w tym w szczególności wspinaczki skałkowej oraz turystyki jaskiniowej) jak również zaśmiecanie, **jazda pojazdami crossowymi** (quadami i motocyklami) poza drogami publicznymi,
- **Hałas** - Dyskomfort akustyczny. Przekraczanie norm hałasu. Tereny wzdłuż głównych dróg na terenie Parku (drogi nr 783, 791, 794), rejon kamieniołomu Stare Gliny oraz trasy kolejowej Olkusz-Wolbrom,

Fot. Filip Gonciarczyk, Jakub Leszko. Motocyklista na Pustyni Błędowskiej

Zagrożenia dla elementów środowiska
abiotycznego:

**zanieczyszczenie wód stojących,
zanieczyszczenie wód powierzchniowych i
podziemnych, degradacja gleb,
zanieczyszczenie powietrza,**

- **Zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych** - Przedostawanie się do wód zanieczyszczeń pochodzących ze ścieków socjalno-bytowych, ciągów komunikacyjnych oraz z terenów rolniczych,
- **Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego.** Niska emisja, pojazdy,

Zagrożenia dla elementów środowiska:

- **Presja urbanistyczna** - Ingerencja w naturalną rzeźbę terenu, ingerencja w stosunki wodne obszaru,
- **Zaśmiecanie** (Syborowa Góra!, cały teren Parku, przy drogach , parkingach, w lesie),

Fot. Krameko. Zabudowa na terenie Parku.

Fot. Krameko. PKOG – dzikie wysypisko śmieci na Syborowej Górze

Zagrożenia dla elementów krajobrazu:

- **Obiekty dysharmonizujące krajobraz:** Obiekty o obniżonych walorach estetycznych, niedostosowanych pod względem wizualnym do otoczenia (negatywnie wyróżniających się kolorystyką, rozmiarem, formą) w tym: linii energetycznych, masztów telekomunikacyjnych, wyróżniających się budynków, wielkogabarytowych nośników reklamowych,

Fot. Krameko. Dysharmonizująca zabudowa i tablice reklamowe w Rabsztynie

- **Dewastacja obiektów małej architektury,**

Fot. Krameko. Wiata na Pustyni Błędowskiej

Zagrożenia dla elementów krajobrazu:

- **Zarastanie oraz zabudowa terenów przedpoli widokowych**, może spowodować częściowe lub całkowite przysłonięcie panoramy i utratę walorów widokowych,

Fot. Krameko. Zabudowany ciąg widokowy na zamek w Rabsztynie

Fot. Krameko. Intensywnie zarastający punkt widokowy na skale Kamyk

Zagrożenia dla flory i fauny:

- **Sukcesja wtórna** - Zarzucenie tradycyjnej gospodarki łąkarskiej powoduje zmniejszenie areалу i ubożenie składu florystycznego zbiorowisk nieleśnych. Dotyczy to przede wszystkim łąk świeżych i muraw kserotermicznych oraz muraw psammofilnych. Prowadzi do przekształcenia lub całkowitego zaniku cennych siedlisk fauny, np. na terenie Pustyni Błędowskiej,
- **Presja budowlana** - presja budowlana na tereny nieleśne, nieużytkowane rolniczo. W wyniku zabudowy mogą ulec unicestwieniu przede wszystkim murawy kserotermiczne i łąki świeże. Zabudowa i grodzenie działek w obrębie korytarzy ekologicznych, może doprowadzić do zmniejszenia ich funkcjonalności i izolacji małych populacji roślin i zwierząt,
- **Ekspansja gatunków obcych (inwazyjnych)**. Powoduje ustępowanie gatunków rodzimych, zmiany w składzie florystycznym oraz faunistycznym, w fizjonomii zbiorowisk oraz zaburzenie równowagi ekosystemów,
- **Zaniechanie praktyk rolniczych**. W Parku dużą powierzchnię zajmują ugory w różnych stadiach zarastania. Są one głównym miejscem rozprzestrzeniania się obcych gatunków inwazyjnych,

Fot. Krameko. Krajobraz rolniczy wschodniej części PKOIG

Zagrożenia dla flory i fauny:

- **Nadmierny rozwój podszytu, zarastanie luk** - w obrębie drzewostanów **ciepłolubnych buczyn storczykowych** oraz nadmierny rozwój podszytu prowadzi do eliminacji najcenniejszych gatunków runa, jak obuwik pospolity i inne storczyki. przede wszystkim w rezerwacie Dolina Szklarki,
- **Chemizacja rolnictwa.** Stosowane są chemiczne środki ochrony roślin, przez takie działanie coraz rzadsze stają się zagrożone gatunki chwastów jak np. kąkol polny, mak wątpliwy, życica roczna

Fot. Krameko. Ciepłolubna buczyna storczykowa w Rezerwacie Michałowiec

Zagrożenia dla fauny:

- **Wypalanie traw i zarośli,**
- **Regulacja rzek** - Prace regulacyjne jak umacnianie brzegów, prostowanie cieku, usuwanie z koryta zalegających pni itp. przyczyniają się do ubożenia siedlisk bezkręgowców wodnych, płazów, ryb oraz ptaków. Zagrożenie potencjalne,
- **Zarastanie bezodpływowych zbiorników wodnych** - Zarastanie z czasem doprowadza do całkowitego wypłycenia zbiornika i jego stopniowego zaniku. Wiele gatunków wodnej fauny traci przez to bezpowrotnie swoje siedliska,

Fot. Krameko. Naturalne koryto rzeki Centurii w Chechle

Zagrożenia dla fauny:

- **Zanieczyszczenie wody** - źródłem zagrożenia są nieuszczelnne szamba lub ich brak. Trafiający do rzek azot i fosfor sprzyja eutrofizacji,
- **Ekspansja gatunków obcych** - umyślne i przypadkowe wprowadzanie i wypuszczanie na wolność obcych, gatunków zwierząt

Fot. Krameko. Pstrąg tęczowy z Centurii. Przykład obcego gatunku ichtiofauny.

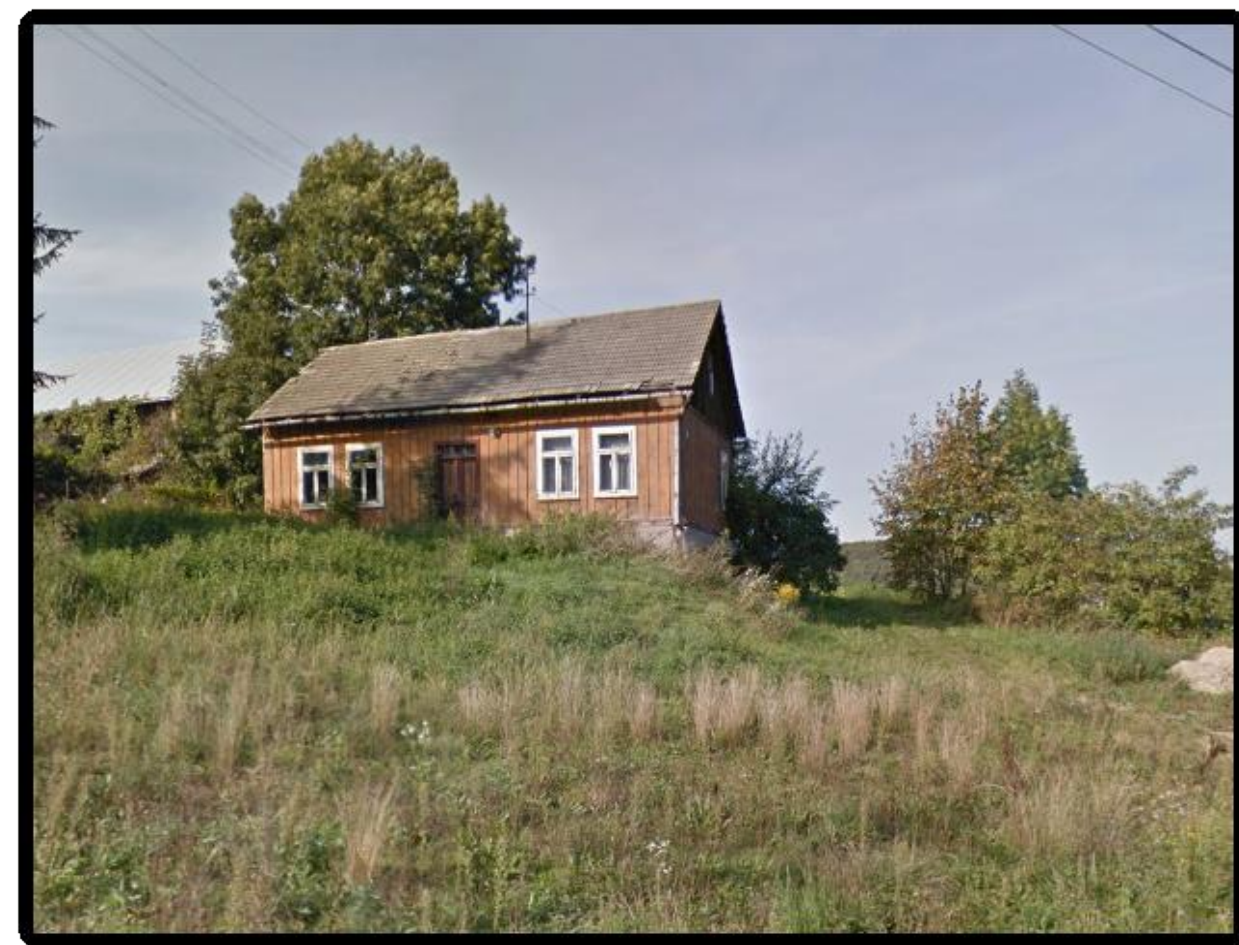
Zagrożenia dla fauny:

- **Ruch kołowy** – ciągi komunikacyjne, przebiegające przez teren Parku, przede wszystkim droga wojewódzka nr 791, nr 783 oraz nr 794, w mniejszym stopniu drogi lokalne. Ruch kołowy powoduje bezpośrednią śmierć zwierząt w wyniku kolizji,
- **Niepokojenie zwierząt w ich letnich i zimowych schronieniach** - stała obecność ludzi może przyczyniać się do niepokojenia nietoperzy i zakłócenia okresu hibernacji,
- **Wyprowadzanie zwierząt na terenie rezerwatu Pazurek** - płoszenie zwierząt, straty w legach wśród ptaków gnieźdzących się na ziemi i w niskich krzewach, zwiększoną śmiertelność wśród przedstawicieli małych ssaków, płazów i gadów oraz bezkręgowców,

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Degradacja (rozpad, rozbiórki, przebudowy) starych domów i budynków gospodarczych** - Rozpad, rozbiórka lub przebudowa starych domów i zabudowań gospodarczych z zatarciem bądź utratą pierwotnych cech stylistycznych; brak kontynuacji tradycyjnych, regionalnych rozwiązań architektonicznych w nowych realizacjach budowlanych,

Fot. Michałówka, rozebrany w roku 2017 dom nr 117, wpisany do ewidencji zabytków, (fot. istniejącego domu: <https://www.google.pl/maps>)

Zagrożenia dla walorów kulturowych

- **Degradacja zabytków** - Rozpad wynikający z braku użytkowania, opuszczenia, bezpotomnej śmierci właścicieli, braku remontu i konserwacji itp.,

Fot. Krameko. Jangrot, dom nr 173, 1. ćw. XX w

Fot. Krameko. Rabsztyn, północny fragment ogrodzenia dawnego dworu starościńskiego.

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Zaniedbanie** - Wykorzystywanie obiektów o wartości kulturowej oraz ich otoczenia do składowania odpadów, zaniedbanie w wyniku utraty pierwotnej funkcji i braku niezbędnych prac remontowych i zabezpieczających,

Fot. Krameko. Braciejówka, niemiecka komora łączności, 1944-45 r.

Fot. Krameko. Filipowice, kapliczka domkowa z 1852 r.

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Zatarcie układu przestrzennego i niebezpieczeństwo zaniku śladów terenowych** - Zanik obiektów kulturowych pod wpływem czynników naturalnych ([Mogiły śródleśne koło Jaroszewca i Załęża](#), [okopy w Lesie Michałowiec](#) i [na wzgórzu zamkowym w Bydlinie](#)).

Fot. Krameko. Jaroszewiec, mogiła w lesie

Fot. Krameko. Bydlin, okopy z I wojny światowej

Zagrożenia dla walorów kulturowych:

- **Obniżenie walorów zabytkowych obiektu na skutek nieprofesjonalnie wykonanego remontu** (Drewniana figura św. Jana Nepomucena w kapliczce domkowej w Porębie Dzierżnej).

Fot. Krameko. Figura św. Jana Nepomucena w Porębie Dzierżnej.

Ważniejsze inwestycje na terenie PKOG:

Ważniejsze inwestycje na terenie PKOG: Kopalnia dolomitu Stare Gliny

Fot. Krameko. Kopalnia Stare Gliny

Legenda

- Kopalnia
- ▭ Granica Parku

Ważniejsze inwestycje na terenie PKOG: Planowany przebieg gazociągu Podgórska Wola-Tworzeń

Gazociąg wysokiego ciśnienia relacji Pogórska Wola-Tworzeń, która umożliwi zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego Polski poprzez rozdzielenie strumienia gazu oraz skrócenie drogi transportu paliwa gazowego. Gazociąg będzie stanowił element korytarza gazowego Północ-Południe.

Realizację inwestycji zaplanowano na lata 2015-2020.

Gazociąg zlokalizowany będzie w województwach: małopolskim, świętokrzyskim oraz śląskim. Jego trasa będzie przebiegać przez obszar następujących **gmin pokrywających się z PKOG: Trzciąż, Olkusz, Klucze.**